

ВИСНОВОК

наукового керівника щодо виконання
індивідуального плану освітньо-наукової програми
підготовки доктора філософії та роботи над дисертацією

Морозової Ольги Олександрівни

«Організаційно-економічний механізм управління людським капіталом на
підприємствах торгівлі в цифровому середовищі»,
яка подається на здобуття ступеня доктора філософії
у галузі знань 07 - Управління та адміністрування
за спеціальністю 076 - Підприємництво та торгівля

Морозова Ольга Олександрівна, 1997 року народження, має кілька вищих освіт. З 2015 по 2019 рік навчалася в Українській інженерно-педагогічній академії за спеціальністю 015.24 «Професійна освіта. Економіка» та отримала диплом бакалавра з відзнакою. У 2019-2020 роках продовжила навчання в Українській інженерно-педагогічній академії за спеціальністю 051 «Економіка», здобувши диплом магістра з відзнакою. У 2023-2025 роках навчалася в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна за спеціальністю 075 «Маркетинг» і отримала диплом магістра з відзнакою. З вересня 2023 року зарахована на навчання до Української інженерно-педагогічної академії для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» (Освітньо-наукова програма «Підприємництво та торгівля»).

У 2024 році у зв'язку з процесом приєднання Української інженерно-педагогічної академії до Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна академія стала структурним підрозділом Навчально-науковим інститутом «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Робота Морозової О.О. над темою дисертації розпочалася з визначення мети, об'єкта, предмета та завдань наукового дослідження.

Метою роботи є наукове обґрунтування теоретико-методичних засад і розробка науково-практичних рекомендацій щодо формування організаційно-економічного механізму управління людським капіталом на підприємствах торгівлі в умовах цифрового середовища.

Об'єкт дослідження - процес формування організаційно-економічного механізму управління людським капіталом на підприємствах торгівлі в умовах цифрового середовища.

Предмет дослідження - сукупність теоретичних, науково-методичних і прикладних положень щодо формування організаційно-економічного механізму управління людським капіталом на підприємствах торгівлі в умовах цифрового середовища.

Наукова робота Морозової О.О. виконана на високому теоретико-методичному рівні, характеризується науковою новизною, практичною значущістю та відповідає вимогам до дисертаційних досліджень на здобуття ступеня доктора філософії.

Здобувачка Морозова Ольга Олександрівна достроково виконала індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми «Підприємництво та торгівля».

Під час виконання освітньо-наукової програми Морозова Ольга Олександрівна набула універсальних навичок дослідниці, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового пошуку.

Морозова Ольга Олександрівна здобула мовні компетентності, достатні для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи англійською мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

Здобувачкою Морозовою Ольгою Олександрівною засвоєно необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності.

Морозова Ольга Олександрівна оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провела власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Дисертаційна робота Морозової Ольги Олександрівни присвячена обґрунтуванню теоретичних положень і розробці методичних підходів та практичних рекомендацій щодо формування організаційно-економічного

механізму управління людським капіталом на підприємствах торгівлі в умовах цифрового середовища.

Робота вирізняється глибиною наукового обґрунтування, системним підходом до розв'язання актуальної наукової проблеми та високим рівнем теоретико-методичної підготовки авторки. У дисертації всебічно розкрито сутність і складові організаційно-економічного механізму управління людським капіталом, визначено його місце в системі стратегічного розвитку підприємств торгівлі, запропоновано науково-практичні рекомендації щодо підвищення ефективності управлінських процесів у цифровому середовищі.

Авторкою самостійно проведено ґрунтовний аналіз стану розвитку підприємств торгівлі України, досліджено динаміку показників використання людського капіталу та здійснено інтегральну оцінку ефективності управління персоналом на основі поєднання кількісних і якісних критеріїв. Отримані результати підтверджують високу аналітичну компетентність здобувачки, уміння опрацьовувати великі масиви даних і формулювати узагальнення практичного спрямування.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в розробленні теоретичних і методичних положень щодо формування організаційно-економічного механізму управління людським капіталом на підприємствах торгівлі в умовах цифрового середовища. До найбільш важливих результатів, які визначають наукову новизну результатів дослідження, належать такі:

удосконалено:

науково-практичний підхід до оцінки системи управління людським капіталом на підприємствах, який, на відміну від існуючих, базується на концептуальному, інформаційному, методичному, аналітичному та результативному рівнях для формування комплексної структури оцінювання системи управління підприємства торгівлі, та є основою тактичних та стратегічних векторів розвитку з урахуванням впливу цифрового середовища;

науково-практичний підхід до формування корпоративної культури підприємств торгівлі як фактора ефективного управління людським капіталом, який, на відміну від існуючих, дозволяє забезпечити ефективну управлінську

політику, що об'єднує кращі практики організаційних, економічних, соціальних та комунікаційних механізмів, адаптованих до специфіки підприємств торгівлі, з метою підвищення ефективності управління людським капіталом в турбулентних умовах невизначеності;

стратегія управління людським капіталом для підприємств торгівлі в умовах цифрової трансформації, яка, на відміну від існуючих, базується на результатах експертної оцінки та економіко-математичної моделі формування мотивації працівника, що орієнтована на підвищення ефективності розвитку персоналу та забезпечення конкурентоспроможності підприємств торгівлі за рахунок реалізації ключових заходів, спрямованих на адаптацію працівників до сучасних вимог бізнес-середовища з метою розвитку цифрових компетенцій працівників, зокрема керівників, формуючи нові моделі використання людського капіталу, й підвищує здатність підприємств ефективно функціонувати в умовах цифрової трансформації;

організаційно-економічний механізм управління людським капіталом на підприємствах торгівлі, який, на відміну від існуючих, базується на результатах кластерного аналізу, і дає можливість визначати рівень впливу глобалізаційних процесів, цифровізації та зміни у вимогах споживачів на їх розвиток, для забезпечення гнучкості та високого професійного рівня своїх кадрових ресурсів з метою зміцнення конкурентних позицій на зовнішніх та внутрішніх ринках.

набули подальшого розвитку:

теоретичний базис дослідження, який, на відміну від існуючих підходів, ґрунтується на структурно-декомпозиційному аналізі поняття «організаційно-економічний механізм управління людським капіталом на підприємствах торгівлі в цифровому середовищі», та і у розкритті їх семантичної узгодженості, яка формує основу для розроблення сучасного методичного забезпечення й має значний теоретико-прикладний ефект для посилення концептуальної цілісності досліджень з теорії управління підприємствами;

систематизація методів оцінки системи управління людським капіталом на підприємствах, які, на відміну від існуючих, базуються на ґрунтовному аналізі й дозволяє визначати пріоритети розвитку адаптивно-орієнтованої

системи управління, формувати об'єктивні критерії оцінки та розробляти рекомендації щодо підвищення ефективності використання людських ресурсів, що є основою для побудови ефективної системи адаптивно-орієнтованих стратегій управління, здатних адаптуватися до змін у бізнес-середовищі.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що найважливіші теоретико-методичні, науково-практичні положення дисертації доведені до рівня конкретних рекомендацій і методичних розробок щодо формування організаційно-економічного механізму управління людським капіталом на підприємствах торгівлі в умовах цифрового середовища та впроваджені в діяльність провідних підприємств торгівлі і організацій. Розроблені положення використано у діяльності:

Української інженерно-педагогічної академії при викладанні дисциплін «Управління персоналом», «Економіка підприємства», «Інформаційні системи управління бізнесом», «Цифровізація підприємницької діяльності» (довідка про впровадження № 106-38-07 від 28.08.2024 р.);

Малого державного підприємства «Інститут проблем управління НАН України», де використано підходи до формування корпоративної культури, мотиваційних інструментів і систем внутрішніх комунікацій (довідка № 95/25 від 09.09.2025 р.);

ТОВ «Харківхолодмаш», у діяльність якого впроваджено розроблену стратегію управління людським капіталом у цифровому середовищі та методику експертного оцінювання (довідка № 103-45/25 від 03.09.2025 р.);

Мереф'янської міської ради Харківської області, де результати застосовано для удосконалення механізмів управління персоналом, стимулювання, корпоративної культури та підвищення результативності управлінських процесів;

Харківського регіонального фонду підтримки підприємництва Харківської обласної військової адміністрації, де окремі положення дисертації використано при формуванні Стратегії регіонального розвитку та розробленні рекомендацій щодо підвищення ефективності управління торговельними підприємствами (довідка № 01-25/48 від 16.09.2025 р.).

Грунтовними та виваженими є висновки, зроблені Морозовою Ольгою Олександрівною у цілому по дисертаційній роботі. Найбільш значущими серед них є ті, що пов'язані з удосконаленням методичного підходу до формування організаційно-економічного механізму управління людським капіталом на підприємствах торгівлі в умовах цифрового середовища, який забезпечує інтеграцію управлінських, організаційних, економічних та цифрових інструментів у єдину систему ефективного управління персоналом.

Особливої наукової ваги набули положення, присвячені розробці методики інтегральної оцінки ефективності управління людським капіталом підприємств торгівлі, що передбачає поєднання кількісних та якісних показників із урахуванням рівня цифрових компетенцій працівників; удосконаленню підходів до формування стратегії розвитку людського капіталу на основі експертного оцінювання та цифрових інструментів підтримки управлінських рішень; а також обґрунтуванню науково-практичного підходу до розвитку корпоративної культури як складової організаційно-економічного механізму управління.

Обсяг опрацьованого Морозовою О.О. теоретичного, методичного та статистичного матеріалу з проблем управління людським капіталом у торговельній сфері свідчить про глибоку обізнаність здобувачки у предметній області та її здатність до комплексного аналізу економічних процесів у цифровому середовищі.

Морозова Ольга Олександрівна має 25 наукових праць, серед яких: 1 стаття у міжнародному науковому журналі, що індексується у базі Web of Science; 7 статей у фахових виданнях України; 1 стаття в інших виданнях та 16 тез доповідей на Міжнародних і Всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Аналіз публікацій підтверджує, що опубліковані наукові роботи повною мірою відображають основні положення, результати та висновки дисертаційного дослідження, відзначаються логічною послідовністю викладу, науковою новизною та практичною значущістю для розвитку системи управління людським капіталом підприємств торгівлі в цифровому середовищі.

Вважаю, що наукова складова індивідуального плану роботи Морозової Ольги Олександрівни виконана повністю та на високому рівні.

Дисертаційна робота Морозової Ольги Олександрівни на тему «Організаційно-економічний механізм управління людським капіталом на підприємствах торгівлі в цифровому середовищі» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, що відповідає вимогам пп. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її авторка - Морозова Ольга Олександрівна - заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» (галузь знань 07 «Управління та адміністрування»).

Науковий керівник:
завідувач кафедри маркетингу
та торговельного підприємництва
Навчально-наукового інституту
«Українська інженерно-педагогічна академія»
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна,
доктор економічних наук, професор

Вікторія ЧОБИТОК

Підпис Вікторії ЧОБИТОК засвідчую:

Начальник відділу кадрів
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна

Олена ГРОМИКО